

Första spadtaget i kvarteret Trevnaden i Malmö med representanter från MKB, KiM (Veronica Larsson), Malmö Stad (Ilmar Reepalu) och NCC. Foto Mats Melin

Malmö bygger nästa kollektivhus

Nu har man tagit första spadtaget i Norra Sofielund, mellan Rosengård och Möllevången. Intresseföreningen Kollektivhus i Malmö, KiM med 100 medlemmar, har tagit initiativ till kollektivhuset.

När KiM tog kontakt med oss och presenterade sin idé förstod vi att det finns en efterfrågan på den här typen av boende, och att inte bara studenter och seniorer vill bo ihop. Det passade också mycket bra eftersom MKB ständigt söker nya sätt att utveckla hyresrätten, säger Hans Ranelycke, MKB:s projektledare för kvarteret.

– Länge bodde man i kollektiv av ideologiska skäl. I dag är vi istället många som längtar efter en vardag där vi inte måste

göra allt själv utan kan dela på matlagning och hämta barn. Det ger mer tid, men också ett mer socialt, hållbart och billigare

liv. Allt fler efterfrågar kollektivhus som detta och nybyggen planeras även i Stockholm och Göteborg, säger Sara Hallström, talesperson för KiM.

Kollektivhuset blir det första i Malmö som inte har specifik inriktning, till exempel ålder, utan vänder sig till alla som vill bo kollektivt. Det blir också det första kollektivhuset i Malmö i kommunal regi.

Boyten i lägenheterna i kollektivhuset blir lite mindre än normalt, men de

gemensamma ytor är desto större och fler. Varje lägenhet har också eget kök.

– Nu kommer det att bli ett pusslande, berättar Veronica Larsson, som också är talesperson för KiM. Vi måste bestämma vilka storlekar lägenheterna ska ha. Vägarna går att flytta, men storlekarna måste spikas. Och vi vet ju inte vilka av våra 100 medlemmar som vill eller får flytta in ännu. Lägenhetstilldelningen är inte klar och där kommer ju prissättningen att spela in.

Eftersom huset är en nybyggnad kommer hyrorna att hamna på runt 1500:- kvm/år. Föreningen kommer troligen att blockhyra huset och förvalta det själva, för att hålla ner kostnaderna.

Vi har arbetat med det här sen 2009 när vi fick nys om att MKB ville bygga ett kollektivhus, säger Veronica.

De har diskuterat med arkitekten och varit runt på studiebesök i andra kollektivhus och tycker att de fått igenom ganska mycket av sina önskemål.

Både KiM och MKB är mycket engagerade för att boendet ska ge minsta möjliga

miljöpåverkan. Tillsammans har vi arbetat fram bostäder som bara behöver 54 kilowattimmar per kvadratmeter. Det är hela 40 procent lägre än BBR-kraven för ett nyproducerat hus, säger Kristian Jansson, affärschef på NCC Construction i Malmö.

Men vi tycker det skulle vara kul om vi kan få solceller på taket. Säger Veronica. Vi förhandlar just nu med MKB om det.

De vill också ha sk gröna väggar, växter som växer på utsidan av huset, men det verkar lite svårare att få igenom hos MKB.

Bostäderna miljöcertifieras som Miljö-

byggnad på Silver nivå – det betyder i första hand att de uppfyller höga krav på effektiv energianvändning, sunda materialval, tyst inomhusmiljö, god ventilation och hög fuktsäkerhet. 2014 ska huset vara klart för inflyttning.

Följ utvecklingen fram till inflyttningen på <http://kollektivhus.worldpress.com>

NILS ASSARSSON

BoAktiv Landgången, Malmö

Vi bygger för gemenskap i Malmö!

En konferens om ett annat sätt att leva och bo

Denna kollektivhuskonferens, som blev inställd i våras, kommer nu allt bli av, fredagen den 19 april kl. 13 – 17 i Malmö Stadshus. BoAktiv Landgången och Kollektivhus i Malmö arrangerar i samarbete med Malmö stad. För mer information kontakta Nils Assarsson: nilsassarson@gmail.com

Vandrarhem, föräldrakooperativt dagis och fåravel på Lagnö gård

VI VAR CIRKA 15 STYCKEN som lockats till Lagnö gård under Öppet hus den 7 oktober. Vi njöt av en spännande tipspromenad på fastighetens ägor, en smaklig lunch, presentation av kollektivet samt en film om ett projekt för kollektivt seniorboende som Lagnö gård planerar. Kollektivet bildades

1981 som en filmstudio där bland annat Hasses och Tages filmer klipptes. Sedan dess har man öppnat ett vandrarhem och ett föräldrakooperativt daghem. Kollektivet består av åtta hushåll – en blandning av barnfamiljer, ensamstående och medelålders par. När seniorboendet kommer till

stånd blir det ytterligare 16 hushåll. I början hade man regelbundna gemensamma måltider, men numera äter man tillsammans ganska sällan. För mer information, se artikeln i Bo tillsammans nr 21.

DICK URBAN VESTBRO

Huvudbyggnaden på Lagnö gård med daghem och vandrarhem. Medlemmarna bor utspridda i småhus i den kuperade terrängen.

Per Carleson berättade om kollektivet och visade en film om ekobyar, kollektivhus och det seniorboende som planeras som en framtida del av Lagnö gård.

Olika modeller för bogemenskap

Den svenska modellen med kollektivhus där man lagar mat åt varandra och äter middag tillsammans är litet speciell i jämförelse med de former som finns utomlands. Ordet 'cohousing' används inte bara i engelsktalande länder utan även i Belgien, Italien, Tjeckien, Österrike och på andra ställen. Termen täcker även modeller som betonar gemensam planering av bostäder, liksom fall där unga och fattiga tar över en förfallen byggnad för att rusta upp den och få en billig bostad. I Berlin innefattar man projekt med konstnärateljéer och andra arbetsplatser även om ingen har sin bostad i

byggnaden. Gränsen till ekoby är ofta flytande. Bokstäverna 'Co' står ofta för 'collaborative', det vill säga samarbete, och sådant behövs för att få till stånd en ekoby. Regelbundna måltider tillsammans förekommer i många fall vid fester och spontant då och då, men inte så regelbundet som i svenska kollektivhus.

Danmark är det land som har flest bogemenskaper, medan Tyskland, Sverige och Nederländerna kommer därefter. Rörelser för cohousing växer i USA, Belgien, Italien och Storbritannien. I dessa länder väcker den svenska modellen stort intresse. Kollektivhus NU:s ordförande har

nyligen inbjudits att tala i Polen, Italien, Norge och Spanien. En av de saker som intresserar är det faktum att allmännyttiga bostadsföretag varit byggherre och initiativtagare. Sverige har också mycket att lära av andra länder, till exempel från Tyskland där kommun eller delstat ofta stöder fria grupper som vill bygga gemensamt. Dessa grupper saknar ofta en policy hur man ska kunna styra vem som flyttar in, det vill säga hur bogemenskapen ska kunna överleva långsiktigt. Här kan Sverige bidra med värdefulla erfarenheter.

DICK URBAN VESTBRO

Det händer mycket i Europa!

I dagens läge med en svårt skuldsatt stad som försöker lösa sin sats med snabb utförsäljning kommer invånarnas intressen lätt i kläm. Att de stora investerarna ännu tvekar, och att Berlins kapacitet att stadsplanera är svag, ger invånarna en chans att organisera sig och ställa krav.

Det var många viktiga frågor som ventilerades under 'Experimentdays 2012' – en dryg vecka i slutet av september i Berlin. Det var tionde gången, den första ägde rum 2003. Veckan bjöd på alternativa turer – per båt, cykel och promenader – till konkreta exempel runt om i Berlin på hur människor jobbar på att förstärka sin kontroll över bostadshus, flodstränder, tomma fabriker och stängda flygplatser, men också på föredrag och diskussioner, och en projektmesse.

Ett av de exempel på 'cohousing' vi fick presenterat handlade om St Petersburgs förstadsområden med sina höga skivhus från Sovjettiden. Där förfogar de boende enbart över en 5–10 meter bred remsa närmast husen, resten sköts av myndigheterna. En grupp aktivister såg små embryon till dekorationer i remsan, och lyckades efter hand skapa en *gemenskap mellan*

Experimentdays 2012 i Berlin.

grannarna kring hur den kan användas – för odling, försköning, utevistelse. Det var uppenbarligen för många boende ett stort steg att ta egna initiativ utan att först ha fått tillstånd från myndigheterna. De senare har tagits på sängen och ännu inte bestämt sig för hur de ska reagera.

Därifrån till vår svenska BIG-modell, visad i vår utställning och i en presentation av Kerstin Kärnekull, är steget långt. Vi

enades under diskussionerna om att bredda perspektiven på 'cohousing', och öppna för kulturellt värdefulla variationer runt det grundläggande temat *att skapa gemenskap*. Vi talade också om att söka vägar till boenden som kan erbjuda fungerande svar på växande fattigdom i EU-krisens Europa.

Därmed enades vi om vikten att granska termer och begrepp inom respektive lands egen språkvärld, ord som ju måste

Kollektivhus i världen

Det händer mycket i Europa!

» öppna för kontakter med politiker, media och fastighetsägare/byggherrar – invånarna själva inte att förglömma. Samma arbete behöver göras för att förbättra kommunikationen på engelska, mellan de nationella nätverken. Kan vi då, som någon sade, återerövra termen 'cohousing' från dess konkreta uttryck i västra USA's »gated cohousing communities«?

Kanske uttrycket känns stötande, men i allt utbytet mellan de deltagande européerna hörde jag just kommentaren: »det är en subtil skillnad mellan våra kollektivhus och (de förmögnas) 'gated communities'«. Värt att fundera över, eller hur?

För två år sedan utvidgades Experimentdays till att också inrymma Experimentcity, ett europeiskt utbyte av idéer och erfarenheter kring att skapa en (organisk) gemenskap mellan grannarna i ett bostadsområde, eller att skapa den i planeringen av nya bostäder. Kollektivhus NU blev en av sju partners i arbetet. I dag har antalet deltagare ökat till tolv, från lika många städer runt om i Europa.

Under veckan lanserades en ny bok, *Cohousing Cultures*, med projekt beskrivna av deltagarna i Experimentcity. Boken rymmer i allt nio exempel från nio olika länder. Där finns även en diskuterande

sammanfattning, och ett 'Cohousing manifest' att granska. Manifestet bör vara värt en översättning till svenska, som material för den viktiga diskussionen om hur våra perspektiv på gemenskapsboendens variationer runt BIG-temat kan breddas.

De exemplar av 'Proceedings' från vår internationella konferens 2010 vi hade tagit med oss gick snabbt åt. Alla tillfällen att sprida flera exemplar över Europa bör tas tillvara. Även i den skriften finns förslag till konkreta uppgifter i det europeiska samarbetet, bland dem att översätta viktiga texter till engelska. Inför nästa utbyte inom ramen för Experimentcity skulle initiativ i den riktningen sitta fint. Kanske Kollektiv-

hus NU kan inleda en process med gemensamma förberedelser till nästa möte, med alla de tolv deltagarna engagerade?

BERTIL EGERÖ

Data om boken:

Cohousing Cultures. Handbook for self-organized, community oriented and sustainable housing. Published by id22: Institute for Creative Sustainability, epostadress info@experimentcity.net, hemsida www.EXPERIMENTDAYS.se. Michael Lafond är kontaktperson, tel. +49 30-4737-2308

Temanummer om bogemenskap i norska Pollen

Nr 2 av den norska arkitekturtidskriften Pollen ägnades åt kollektivt boende. Två artiklar handlade om svenska kollektivhus och två om danska. I Norge finns det bara tre fungerande kollektivhus. Tidningen kan läsas på nätet, se: http://issuu.com/eriksenskajaa/docs/pollen_no_2/1.

Med anledning av temanumret ordnas ett möte 8 december för att diskutera hur det går för de nordiska kollektivhusen. Varför är bogemenskap så populärt i Danmark medan det bara finns ett fåtal kollektivhus i Norge och Finland?

Konferensen beslutade att bilda ett norskt nätverk för bogemenskap.

Kontaktperson:

Tore Lange, torlan3@online.no

Kollektivhus i Lidköpings vision för 2030

Lidköpings kommuns ledningsgrupp har utarbetat en vision för staden till 2030. I den ingår bland annat kollektiva äldreboenden. Så här beskrivs idén: »de boende umgås och hjälps åt med det praktiska. Det finns närhet mellan generationerna eftersom flera av lärmiljöerna finns i anslutning till kollektivhusen och seniorbostäderna. Servicen till de äldre sker i samverkan mellan kommunens hemvård och andra aktörer. Frivilligarbete är en viktig del, och det har blivit möjligt genom att många arbetar mer flexibelt än man gjorde förut«. Läs vidare på: www.lidkopingsnytt.nu/2012/05/09/vykort-fran-2030-nytt-visionsarbetekom-munchefernas-forslag-for-lokal-tillvaxt/

Kollektivhusmatlagning på Facebook

Det har startats en ny Facebooksida om matlagning i kollektivhus och andra storhushåll. Där kan man få och ge praktiska tips och recept. Du har väl inte missat att Kollektivhus NU och flera kollektivhus också har egna Facebooksidor. Roliga tips och intressant information om vad som händer i kollektivhusvärlden finns där.

www.facebook.com/groups/matlagningikollektivhus/

Sociala medier banar väg för gemenskap

Människor som vill åstadkomma förändringar i samhället använder i allt högre utsträckning internet för att förverkliga sina idéer. Det framgick vid konferensen Cohabitat Gathering i Łódź, Polen 13–14 oktober. Exempel gavs på hur man kan starta organisk odling, ockupera en övergiven byggnad, fixa ett matlag med sina grannar eller använda gatorna i sin stadsdel som en bilfri lekplats under ett veckslut genom sociala medier. Det stora deltagandet i konferensen, 500 personer, var i sig ett bevis för hur dessa medier kan användas framgångsrikt.

Konferensen var indelad i fyra teman: Gemenskap, Finansiering av lokala projekt, Arkitektur (naturliga byggnadsmaterial) och Ekosystem. Till varje tema hade fyra huvudtalare inbjudits. De kom från Storbritannien, Tyskland, Estland, Slovakien, Finland/Kanada, Sverige och Polen. De flesta hade spårats upp via internet. Både inbjudna talare och vanliga deltagare uppmanades att skriva kort om varför man fann konferensen lockande. På detta sätt fick man fler anmälningar till konferensen. Inte mindre än 4136 personer hade klickat »like« på Cohabitats hemsida när konferensen startade. Videos från den tidigare Cohabitat-konferensen visade vad det hela handlade om.

Bringing Neighbours Together

Marten Kaevats från Tallinn berättade om hur man använt internetverktyget Community Tools för att mobilisera invånarna i en av Tallinns stadsdelar till gemensamma kulturaktiviteter, avstängning av gator, omvandling av överblivna ytor till lekplat-

Marten Kaevats från Estland talade om Community Tools.
Se: <http://www.communitytools.info/en>

Konferensen i Łódź lockade människor i alla åldrar och från många yrken. Tal och diskussioner simultantolkades mellan polska och engelska.

Missa inte ett besök på Tormodens hemsida: www.incredible-edible-todmorden.co.uk/ (notera parollen »det otroliga ätbara«)

ser och annat samarbete mellan grannar.

Marten berättade att 92 procent av Estlands vuxna befolkning har tillgång till internet, vilket underlättar mobilisering. Verktöget har mottot »Bringing Neighbours Together«. På webbplatsen ges exempel på cykelpooler, filmvisning på hustak, stadsodling och studiebesök till Transition towns. Som komplement till internet använder man sig av affischering och mun-mot-mun-metoden. De aktioner som genomförs dokumenteras med filmer som läggs ut på hemsidan. Allt arbete utförs av frivilliga krafter. Man håller regelbunden kontakt med lokala myndigheter, men har ännu inte bett om något samhällsstöd för sin verksamhet.

I särklass längst applåder fick Mary Clear från den fattiga orten Todmorden i England. Mary presenterade sig som en mormor utan särskilda kvalifikationer. Tillsammans med några andra kvinnor i samma situation (pensionerade, arbetslösa, lågutbildade) hade Mary satt igång stadsodling på parkeringsplatser, fula gattumpar och andra sjaskiga platsen i staden. Man driver odlingsprojekt med barn i och utanför skolan och städar upp skräpiga platser. Fester ordnades med organiskt odlade grönsaker. Invandrare, arbetslösa och människor med sociala problem har dragits in i olika typer av aktiviteter. Marys paroller är: sätt igång, gör det bara! Även om Todmorden är så liten att många kän-

» ner varandra betonade Mary att internet är ett nödvändigt verktyg för att mobilisera människor och få ut information.

Intresse för svenska kollektivhus

Själv talade jag om de svenska erfarenheterna av kollektivhus. Jag fick många intresserade frågor om hur man startar, om lämpliga upplåtelseformer, hur man kan klara sig utan stöd från samhället och hur man hindrar att en bogemenskap segereras från samhället omkring. Jag svarade att den svenska modellen inte kan exporteras direkt och erkände att jag inte hade något bra svar på frågan om selektivt urval. Jag bjöd in alla intresserade att komma till Sverige och äta middag i svens-

Ewa Sroka.

gav större bidrag (24 stycken) fick snabbt sitt namn och sin logga på hemsidan. På detta sätt lyckades man med råge få in

ka kollektivhus.

Finansieringen av konferensen genomfördes genom *Crowdfunding*, ett internetbaserat verktyg där man vänder sig till allmänheten och ber om mindre bidrag som går enkelt att betala på nätet. De som

pengar nog att täcka alla kostnader (90 000 polska zloty).

Vad var det som lockade människor att i så stor utsträckning söka sig till konferensen? I en kaffepaus frågade jag en av deltagarna, Ewa Sroka. Hon arbetar med organisk hudvård i Warszawa. Hon svarade att hon lockades av konferensens tema »Simplicity Rediscovered« (återupptäck enkelheten) och att hon hoppades hitta människor med samma intresse som hon själv. Hon förklarade att hon vill bo så att hon kan odla sina egna grönsaker. Sen barndomen har hon drömt om att bo i ett slott tillsammans med andra i gemenskap.

DICK URBAN VESTBRO

Italien

Kollektiv med egendomsgemenskap

Italien finns 30 kollektiv där medlemmarna ger sina inkomster till det gemensamma för att sedan fördelas till var och en efter behov. Syftet är att hushåll av olika typ ska stödja varandra och visa världen att det finns ett annat sätt att leva. De 30 kollektiven ingår i en gemensam nationell organisation som heter Mondo di Comunità e Famiglia (MCF). Detta framgick vid den stora anti-tillväxtkonferensen i Venedig som jag deltog i 19–23 september (se <http://www.venezia2012.it/?lang=en>).

Humanism och solidaritet

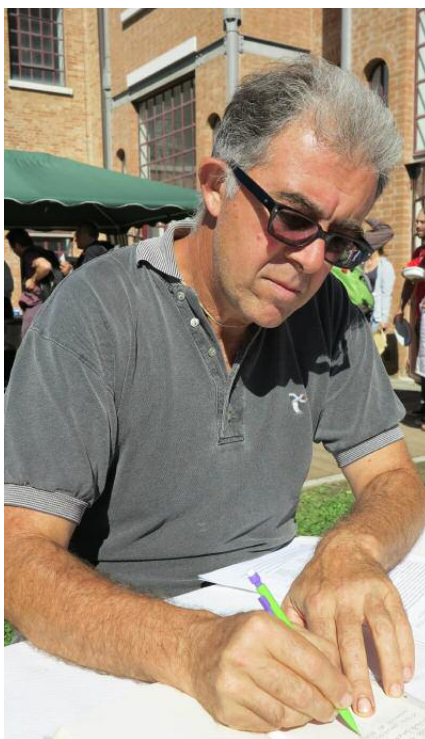
I den workshop som jag ledde om kollektivt boende kom två av de 38 deltagarna från sådana kommunistiska kollektiv. Den ene, Luigi Giario, förklarade att dessa kollektiv kan ses som en reaktion mot den nihilism, splittring, konkurrens och konsumtionism som präglar världen idag. Han citerade den svenske sociologen Herman Schmid (boende i kollektivhuset Landgången, Malmö), som sagt att man måste bygga en samhällsmodell som baseras på humanism och solidaritet. Systemet att skänka sina pengar till det gemensamma menade Giario är en livsstil som fungerar. Efter en bedömning av vars och ens behov får man en bankcheck som man sedan får använda fritt. På frågan om vilka problem som dessa kollektiv möter sade Giario att det inte finns några nackdelar alls!

Under lunchpausen intervjuade jag

Sidhuvudet på MCFs hemsida www.comunitae-famiglia.org.

Michele Bonelli, som bor i Comunità di Berzano, ett av kollektiven i MCF. Han förklarar att han är kandidat som väntar på beslut om fullt medlemskap. Han är 56 år

Michele Bonelli vid konferensen i Venedig.

och skild. Tidigare jobbade han som försäljare av solcellspaneler, men företaget gick omkull när staten drog in stödet till installationer av solpaneler. När han blev arbetslös beslöt Bonelli att söka en ny väg i livet. Han ville inte leva ensam utan ingå i en gemenskap. Efter en del letande ansökte han om medlemskap i Berzankollektivet.

Vänskap och trygghet i kollektivet

Jag frågade om det inte fanns risk att han skulle vägras medlemskap med tanke på att han är arbetslös, men det trodde han inte. Vid tiden för intervjun arbetade Bonelli halvtid i kollektivets jordbruk. Han är utbildad i permakultur och anses därför viktig för kollektivets försörjning. På den andra halvtiden försöker han arbeta som konsult inom solenergiområdet, men det går litet knackigt. Han bor i ett enfamiljshus som han betalar 500 euro i månaden för. Kollektivet har inga regelbundna måltider, men gör många andra saker tillsammans. Hushållen har stor frihet i hur de vill leva sina liv. Bonelli framhåller att han möter stor vänskap i sitt kollektiv och att han känner sig trygg.

Riksföreningen MFC bildades 2003 men har en historia från slutet från 1970-talet då kollektiven hade en stark religiös prägel (jesuitisk). Från 2003 är det religiösa kravet borttaget. Läs mer på hemsidan (på italienska): www.comunitae-famiglia.org.

DICK URBAN VESTBRO

Hamburg stöder bygg- och bogemenskap

Till skillnad från Sverige har Tyskland en bostadspolitik. Fastighetsägare som bygger hyresrätter får göra skatteavdrag. Den tyska staten ger fördelaktiga lån och subventioner till behövande. Energisparande gynnas. Segregation motverkas. Men skillnaderna är stora mellan olika delstater. Hamburg hör till de stater som har en mer social bostadspolitik. Här finns en tydlig vilja att stödja bogemenskap. Det framgick vid Kollektivhus NU:s studiebesök i slutet av oktober. I besöket deltog 18 personer.

Första studiedagen fick vi en föreläsning av Bendix Bürgener och Angela Hansen på Hamburgs särskilda enhet för byggemenskap. De berättade hur man hjälper grupper som vill bygga och bo tillsammans att få tag på mark och goda lånevillkor samt hitta projektledare och arkitekt. När Hamburg har en tomt som passar för byggemenskap bjuder man in grupper att lämna »anbud«. Den grupp som hunnit tillräckligt långt för att starta processen »vinner» anbudet. Företrädare ges till grupper som integrerar människor med olika social och kulturell bakgrund. Sedan 1990 har 82 projekt med 1 800 invånare förverkligats. Sju är under byggnad och elva är under planering.

Pigga seniorer

Ett av studiebesöken gick till »De Olen Smugglers« med 21 lägenheter i nordvästra delen av Hamburg. Bogemenskapen har fått sitt namn efter en legend om köttsmuggling genom trakten. Vi bjöds på kaffe medan två representanter för de

Brunhilde Kunsch och Britta True berättar om De Olen Smugglers.

Läs mer på: http://www.baumodelle-bmfsfj.de/Baumodelle/28_Hamburg/28_Hamburg_S4.html.

boende berättade om projektet. Huvudtanken är att pigga seniorer ska kunna leva som goda grannar och hjälpa varandra. Gemensamhetslokalen används för fester, möten och kulturevenemang, men inte för regelbundna måltider.

Barnfamiljer

Ett helt annat projekt är Greves Garten i andra änden av Hamburg. Där fick vi en presentation av Andreas Dinkelmeyer, som berättade att gemenskapen består av 21 familjer med många barn. Området är en blandning av upprustade äldre hus och nybyggda hus inpassade i terrängen. En del av husen har kommit till genom självbygge. I gemensamhetslokalen har man kulturaktiviteter, möten och fester. Dessutom finns en ungdomslokal, en verkstad, tvättstuga,

en gemensam trädgård och en uteplats där man kan ha fester.

Ett annat intressant projekt var Max B i Altona Nord. Detta område består av familjelägenheter kombinerade med tre gruppboheter för människor med problem av olika slag (psykiska och fysiska handikapp). Arkitekten Anna Gephart, som hade sitt kontor i byggnaden intill, berättade att man fått stöd av Hamburg stat pga målet att främja integration. I bogemenskapen finns ett gemensamhetsrum där man kan ha möten, fester och kulturevenemang.

En utförligare rapport från studiebesöket i Hamburg kommer att finnas tillgänglig på hemsidan, www.kollektivhus.nu.

DICK URBAN VESTBRO

Rundvisning i Greves Garten. Läs mer på <http://www.greves-garten.de>.

Gemensamhetslokalen i Max B.

Läs mer på: www.lmbhh.de/Hausgemeinschaft-Max-B.434.o.html

Öppna kollektivhus landet runt

Under hösten har 14 kollektivhus haft öppet hus, från Blenda i Uppsala till Kornet i Mölndal.

De flesta husen satsade på kafé och visning av huset, men vissa visade också till exempel konsthantverk eller film. Besöksantalet varierade stort, från 10-12 personer till över 50. Många har svårt att nå ut med information om det öppna huset till tidningarna, det verkar som om man kan behöva ringa ett par gånger för att få in informationen i kalendrier. Några valde att ha öppet hus en annan dag än första helgen i oktober, och det verkar ha fungerat lika bra, eftersom inte heller Kollektivhus NU når ut med någon samlad information i media.

Alma i kollektivhuset Södra Station bakar bul-lar till Öppet hus då huset också firade 25 år.

Karin Dahlström visade textila hantverk i Elfvingården

Årsmöte 2013 i Kollektivhus NU

Boka redan nu den 16 mars för årsmöte med Kollektivhus NU. I år blir det i Stolp-lyckan i Linköping. Vi ses!

Nominera kandidater till styrelsen och som revisorer.

Skicka dina förslag till valberedningens sammankallande Gunnel Torstensson, gunnel.torstensson.bostad@telia.com, tel 070-162 31 85.

Många jubilarer!

Många kollektivhus har fyllt jämnt i höst. Cigarrlådan i Stockholm, Fiolen i Lund och Vildsvinet i Örebro har fyllt 20, Tunnan i Borås och Södra Station i Stockholm har fyllt 25. Vi säger stort grattis!

Kollektivhus NU

Det här är nummer 24 av »BO TILLSAMMANS« som är föreningen Kollektivhus NU:s informationsblad. Vi har rullande ansvar för redaktionen.

Den här gången är Niklas Krantz och Ulrika Egerö redaktörer. För nr 25 av Bo Tillsammans ansvarar Karin Yttergren-Sahli och Dick Urban Vestbro. Utgivning i mitten av februari.

Styrelsen i Kollektivhus NU 2012

Ordförande:

Dick Urban Vestbro, Tullstugan Stockholm, 070-655 94 83, dickurba@gmail.com

Vice ordföranden:

Eva Norrby, Sjöfarten, Stockholm eva.norrby1@gmail.com

Kassör: Birgitta Nordström, Sockenstugan, Stockholm

Ordinarie styrelsemedlemmar:

Nils Assarsson, Landgången, Malmö
Ulrika Egerö, Trekanten, Stockholm
Niklas Krantz, Kombo, Stockholm

Suppleanter:

Karin Yttergren-Sahli, Vildsvinet/Örebro
Anne Demérus, Färdknäppen, Stockholm

Lotta Bystedt, Färdknäppen, Stockholm.

Webbredaktör: Ingrid Sillén

Vill du prenumerera på vårt elektroniska nyhetsbrev? Skicka e-post till nyhetsbrev-kollektivhus-NU-subscribe@googlegroups.com

På hemsidan www.kollektivhus.nu finns listan över kollektivhus i Sverige.

Medlemskap

Föreningar/kollektivhus betalar efter antal lägenheter, se hemsidan. Enskilda personer kan bli stödmedlemmar för 100 kr/år, gärna mer som en gåva. Plusgirokonto 43 88 62-5. Ange namn och e-post.

www.kollektivhus.nu

Kollektivhus NU på Facebook

Du kan få reda på vad som händer om bogemenskap mm om du går in på Kollektivhus NU:s fansida www.facebook.com/pages/Kollektivhus-NU/135622309786723. Där kan du även annonsera efter lägenhet i kollektivhus och debattera aktuella frågor.